

Nationalmuseum

Komplettering av förstudie

I enlighet med regeringsuppdraget 2009-06-17 (Ku 2009/1277/KV)

Sammanfattning

Statens fastighetsverk (SFV) har fått i uppdrag att visa hur Nationalmuseums befintliga verksamhet ska kunna bedrivas i byggnaden på Blasieholmen efter en renovering som löser de akuta behoven avseende säkerhet-, klimat-, arbetsmiljö- och brandskydd. SFV har bedömt att den verksamhet som bedrivs idag inte i sin helhet ryms i byggnaden efter en renovering som uppfyller dagens myndighets- och verksamhetskrav. De i uppdraget efterfrågade alternativen uppfyller alltså inte de krav som ställts. Kostnader och tid för en långsiktigt hållbar lösning kan endast till viss del reduceras och med förlust av viktiga funktioner i förhållande till förstudiens förslag. Samtidigt är en genomgripande renovering av Nationalmuseums byggnad på Blasieholmen nödvändig.

Den begränsade tid som stått till förfogande för denna komplettering har inte möjliggjort annat än att visa en inriktning för det fortsatta arbetet.

Genom att temporärt åtgärda akuta brister kan Nationalmuseum stanna i byggnaden till och med år 2012. Stängningstiden kan därmed förkortas från tidigare föreslagna cirka åtta till cirka fem år. En förutsättning för detta är att ett förankrat program, som omfattar både byggnadens och Nationalmuseums långsiktiga behov i ett brett perspektiv, är framtaget före årsskiftet. Då bör även förutsättningarna för museets evakuering och tid för återflytt studeras närmare. Arbetet med planering och projektering av byggprojektet med en långsiktig lösning kan då fortskrida enligt tidplanen.

För akuta, temporära, insatser behövs medel för att Nationalmuseum ska kunna täcka en förhöjd kostnadshyra. Dessa har bedömts till 10 Mkr/år 2010-2012.

Inledning

Bakgrund och uppdrag

Statens fastighetsverk (SFV) fick 2008-04-03 i uppdrag av regeringen att utföra en förstudie avseende renovering och ombyggnad av Nationalmuseums byggnad på Blasieholmen. Förstudien levererades till regeringen 2009-04-29, ytterligare precisering lämnades 2009-05-12. I regeringsbeslut 2009-06-17 (Ku 2009/1277/KV) gavs SFV i uppdrag att revidera förstudien med alternativ som belyser hur de akuta behoven ur säkerhets-, klimat-, arbetsmiljö- och brandskyddsperspektiv kan åtgärdas. Utgångspunkten ska vara att hela den befintliga verksamhet som idag ryms i byggnaden ska kunna bedrivas inom byggnaden även i fortsättningen. Konsekvenser för tid och kostnad ska preciseras för såväl förstudiens förslag som för alternativa lösningar.

Metod

SFV har gått igenom förstudiens förslag och preciserat kostnader för att åtgärda nödvändiga myndighets- och verksamhetskrav. Även tidplanen har preciserats och effektiviserats genom ytterligare samordning.

För att hitta alternativ till förstudien som följer riktlinjerna i regeringsuppdraget har SFV undersökt konsekvenserna av att på ett långsiktigt och permanent sätt endast lösa de akuta behoven för nuvarande verksamhet i befintlig byggnad. Vidare har SFV undersökt konsekvenserna av att temporärt lösa akuta åtgärder i syfte att minimera stängningstiden och ge utrymme för att hitta en gemensam, förankrad, helhetslösning för Nationalmuseums lokalbehov. Arbetet har skett i samråd med Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde. Regelbunden avstämning har också skett med av regeringskansliet utsedd person. Riksantikvarieämbetet har informerats om arbetets inriktning.

Förutsättningar

Nationalmuseums evakuering av verksamheten är en av de enskilt mer omfattande åtgärderna i projektet. Föremålssäkerheten omöjliggör en partiell stängning – hela byggnaden måste vara en byggarbetsplats där det förekommer bland annat byggdamm, vibrationer och emissioner. Förutsättningen har därför varit att utnyttja den tid då museet är evakuerat till att skapa en långsiktigt hållbar lösning för hela ändamålsbyggnaden.

Den begränsade tid som stått till förfogande för denna komplettering av förstudien har inte möjliggjort annat än att visa en inriktning för det fortsatta arbetet.

Avgränsningar

Denna utredning behandlar byggtekniska konsekvenser. Funktionsstudier samt påverkan på kulturmiljövärden har, för alternativen, inte granskats i detta skede. Dessa frågor kan dock komma att avsevärt påverka det fortsatta arbetet.

Åtgärder för att komma tillrätta med brister vad gäller säkerhet, klimat, arbetsmiljö och brandskydd är beroende av varandra därför har det inte varit möjligt att bryta ner dessa till separata stängningsperioder. Istället har arbetet med tidplanen koncentrerats till att förtydliga en helhetsprocess.

Samtliga bedömningar av kostnader och tid är preliminära. Mer preciserade underlag måste tas fram under ett programskede då flera osäkerhetsmoment kan utretts närmare.

Myndighets- och verksamhetskrav

Byggnaden idag

Sedan Nationalmuseum uppfördes har flera ombyggnader skett, dock utan samlade grepp över verksamhetens totala behov. Under hela 1900-talet har allt fler funktioner placerats och växt inom byggnaden, det är bland annat konservatorsateljéer, hissar, restaurang, magasin och arbetsplatser. Nya krav har tillkommit för dagsljus, värme och klimat allteftersom kunskapen om konstens bevarandevillkor ökat. Klimatanläggningar har placerats i disponibla, men inte ändamålsenliga, utrymmen. Nya myndighetskrav har tillkommit beträffande arbetsmiljö, tillgänglighet, brand med mera. Vissa krav har åtgärdats successivt, men inte fullt ut.

Teknik och byggnad har inte kunnat integreras effektivt eftersom åtgärder har tvingats anpassas till museets fullt pågående verksamhet. Byggnaden har blivit svårskött, med otillräckliga funktioner och höga driftskostnader.

De senaste tio till femton åren har medvetenheten varit stor om att en omfattande renovering är nödvändig för att lösa myndighetskrav och åtgärda de tekniska system som nått slutet av sin livslängd. Under samma tid har flera tillfälliga åtgärder utförts i avvaktan på ett helhetsgrepp, till exempel avseende brandskydd. Idag har situationen blivit akut. Ny teknik och nya lösningar måste skapas för att tillgodose både myndighets- och verksamhetskrav. Dessa genomgripande förändringar går inte att hantera inom ramen för ett löpande underhåll.

Vad innebär dagens myndighets- och verksamhetskrav för byggnaden?

I en kontinuerlig verksamhet sker en stegvis anpassning till nya krav. Idag får Nationalmuseums verksamhet i viss mån begränsas av möjlighet till klimatisering och ventilation. I andra fall kan tillfälliga arrangemang för bland annat tillgänglighet göras i form av ramper eller sekundära entréer. Ofta följer inte lösningarna kraven till fullo men godkänns, med restriktioner, som en anpassning till befintliga omständigheter.

När en ombyggnad görs ska samhällskraven följas på samma sätt som vid nybyggnad, även om mindre avsteg kan göras med hänsyn till exempelvis höga kulturmiljövärden. Detta har stora konsekvenser för äldre byggnader som är uppförda i tider med andra krav och just i fallet Nationalmuseum delvis för andra verksamheter. Frågor kring arbetsutrymmen i teknikrum, åtkomlighet för räddningstjänsten och tillgänglighet för publiken ger nya krav på ytor. Utöver det tillkommer krav för att kunna bedriva verksamheten. De gäller bland annat klimatstyrning, utan vilken det inte är möjligt att låna in konstverk eller visa stora delar av den egna samlingen.

För att långsiktigt kunna uppfylla samtliga myndighets- och verksamhetskrav krävs en total översyn av lokalerna och stora byggåtgärder. Med kvarvarande verksamhet skulle föremålen ta skada av vibrationer, byggdamm och emissioner. Därför måste museets samtliga samlingar evakueras under en ombyggnadsperiod.

Akuta åtgärder för att säkra verksamhetens bedrivande

På grund av att byggnaden, som ovan beskrivits, redan uppvisar så stora brister är det svårt att avvakta ytterligare planering och projektering av en långsiktig lösning och samtidigt kunna bedriva verksamheten med fullt ansvar för de krav som ställs på den.

För att få tid att skapa en gemensamt förankrad målbild och att möjliggöra för allmänheten att kunna besöka Nationalmuseum även under en planeringstid samt undvika en omedelbar stängning, måste akuta åtgärder vidtas inom de områden som nämns i regeringsuppdraget. Detta för att säkra verksamhet och personskydd och samtidigt minimera den tid Blasieholmsbyggnaden måste vara stängd för publik. Åtgärderna är temporära och kommer att beskrivas mer ingående nedan (Alt. A/).

Renoveringsalternativ

SFV har inom ramen för detta uppdrag undersökt alternativ till det fullskaliga renoveringsförslaget som presenterades i förstudien. Förstudiens förslag har preciserats (Alt. D/). Även alternativ som begränsats till att endast omfatta åtgärder som berör anpassning till myndighets- och verksamhetskrav för ändamålsfastigheten har studerats (Alt. B/ och Alt. C/). Utöver det har SFV gjort en genomgång av vad som byggnadstekniskt skulle krävas för att Nationalmuseum ska kunna fortsätta att bedriva verksamhet i huset tills en mer långsiktig lösning är planerad och förankrad (Alt. A/).

Alt. A/ Befintliga funktioner inom befintlig byggnad - en temporär lösning grundat på ökat löpande underhåll.

Temporära åtgärder genomförs under en period fram till att en genomgripande lösning är förankrad och färdigplanerad. Lösningar för att först och främst säkra personskydd och klimat görs tillfälligt och, om så krävs, genom inskränkningar i verksamheten. Åtgärderna har en mycket begränsad livslängd eftersom befintliga installationer (el, avlopp, vatten, värme, styr och reglersystem med mera) har nått sin tekniska livslängd och inte kan vidmakthållas. En större ombyggnad kommer ändå att vara helt nödvändig men stängningsstiden kan reduceras genom att verksamheten kan vara kvar ytterligare en tid. Ett antal dispenser för verksamheten (bland annat för hissar och tillgänglighet) kan bara begäras med hänvisning till att en mer genomgripande renovering och ombyggnad planeras. Endast vissa av åtgärderna kommer att kunna tillgodoräknas efter en större ombyggnad. För en grundligare analys av prioriteringar och omfattning bör en separat riskbedömning ske.

De åtgärder som avses är exempelvis:

Åtgärder som kommer att kunna tillgodoräknas i en permanent lösning:

- Åtgärda vittrade stenar och skulpturer på fasaden med stenkonserveringsarbeten och stenbyten för att hindra nedfallande stenar och fortsatt nedbrytning av stenmaterialet.
- Undersökning och återställande av invändiga tak där det varit problem med lossnande delar så att personsäkerhet och bevarande av värdefulla innertak säkras.
- Undersöka och åtgärda byggnadsdelar som under årens lopp har skadats av klimatanläggningens fuktillförsel.

Åtgärder som inte kommer att kunna tillgodoräknas i en permanent lösning:

- Utökade åtgärder i klimatanläggning och styrsystem för att möjliggöra utställningar med klimatkrav.
- Utökade åtgärder i elanläggning för att säkerställa personsäkerhet och brandskydd.
- Åtgärder för att temporärt förbättra klimatanläggningen som betjänar konservatorsateljéerna i Annexet.
- Åtgärder för att temporärt förbättra systemen för bland annat brandskydd avseende publik och samlingar.
- Åtgärder för att temporärt förbättra hissarnas funktioner.
- Åtgärder för att underhålla ytor som slits hårt.
- Rörinstallationer för vatten och avlopp behöver besiktigas oftare och skador åtgärdas för att motverka risk för vattenskador på grund av gamla rör.
- Temporära åtgärder behövs för att lösa arbetsmiljöproblem kopplat till krav i arbetsmiljölagstiftningen där det inte är rimligt med dispens.
- Vissa temporära tillgänglighetsåtgärder vidtas där det inte är rimligt med dispens.

Sannolik slutkostnad: Höjd underhållsnivå med ca 10 Mkr/år 2010-12.
Därefter måste en större ombyggnad ske i enlighet med fortsatt programarbete.
Se även Precisering av kostnader.

Alt. B/ Befintliga funktioner inom befintlig byggnad – en byggtekniskt långsiktig lösning. Ett minimum av åtgärder genomförs inom ramen för befintlig byggnad i syfte att uppfylla gällande krav på säkerhet, klimat, arbetsmiljö, brandskydd. Tillvaratagande av värdefulla ytskikt eller förbättringar av funktioner, orienterbarhet, logistik och så vidare ingår inte. Sannolik slutkostnad: 500 Mkr. Sannolik slutkostnad inklusive index och risk: 665 Mkr

Alt. C/ Befintliga funktioner inom befintlig byggnad men med en ny extern teknikbyggnad. Förslaget låser färre långsiktiga lösningar än Alt B/ men innebär begränsningar av den invändiga ombyggnaden i förhållande till förstudien. Sannolik slutkostnad: 575 Mkr. Sannolik slutkostnad inklusive index och risk: 760 Mkr

Alt. D/ Förstudiens förslag.

Sannolik slutkostnad: 650 Mkr

Sannolik slutkostnad inklusive index och risk: 850 Mkr.

Se även Precisering av kostnader

Konsekvenser, renoveringsförslag:

I uppdraget till SFV noteras att förstudiens förslag innebär minskade magasins- och kontorsytor och att detta i sin tur leder till ökade kostnader för externa förhyrningar. Utgångspunkten för uppdraget är att såväl publik och övrig verksamhet som bedrivs i huset ska inrymmas i föreslagna alternativ.

På grund av de ökade behov av ytor som uppfyllande av krav på säkerhet, brand, arbetsmiljö och, framförallt, klimat ger, kan SFV konstatera att inte heller alternativa förslag kan leva upp till uppdragets utgångspunkt. Ett minimiförslag enligt Alt. B/ skulle till exempel ge en minskning av utställningsytan med ca 30% för att ge plats för teknikutrymmen. Detta förslag innebär också långsiktigt höjda driftkostnader eftersom teknikutrymmen inte kan inrymmas på ett optimalt sätt.

SFV bedömer att ett fullständigt efterlevande av myndighets- och verksamhetskrav inte medger att hela den verksamhet som bedrivs i byggnaden idag, inklusive dess magasin och arbetsplatser, kan inrymmas inom den befintliga byggnadens ram.

Kostnaden för de reducerade förslagen (Alt. B/ och Alt. C/) kan endast till viss del minskas i förhållande till förstudiens förslag, då även detta haft sin tyngdpunkt i uppfyllande av myndighets- och verksamhetskrav. Tiden för ombyggnaderna i alternativen bedöms inte väsentligt avvika från förstudiens förslag. Alt. B/ och Alt. C/ bedöms därför inte uppfylla uppdragets krav på genomförbarhet och kommer därför inte att redovisas i ytterligare detaljer i denna rapport.

Förstudiens förslag har valt att lägga fokus på utställningsmöjligheten och istället minska ytor för magasin och kontor i det unika läge och till den hyreskostnad som ändamålsbyggnaden på Blasieholmen ger. Det har bedömts gagna såväl allmänhetens tillgänglighet, den långsiktiga fastighetsekonomin och verksamhetens intäktsmöjligheter. Dessutom föreslås brandbelastande verksamheter flyttade ut ur byggnaden.

Denna rapport visar att den befintliga verksamheten i Nationalmuseums byggnad på Blasieholmen i framtiden inte kan rymma hela den verksamhet som bedrivs där idag efter att en anpassning skett till nuvarande myndighets- och verksamhetskrav. För att få en bedömning av samhällets totala kostnader för Nationalmuseums verksamhet krävs en översyn av det samlade lokalbehovet. Den bör inkludera en bedömning av helhetens ekonomi för lokaliseringar av olika verksamhetsgrenar, där hänsyn kan tas till hyresnivåer och framtida driftkostnader.

När en bedömning av Nationalmuseums totala, framtida lokalbehov gjorts och förankrats kan ett program för byggnaden tas fram som underlag för SFV:s bedömning av slutliga projektkostnader och projekttider för en ombyggnad av Nationalmuseum. En preliminär bedömning är dock att kostnaderna inte kommer att understiga 500 Mkr (exklusive riskbedömning och indexuppräknings). Ett troligt spann är 500 Mkr-700 Mkr (exklusive riskbedömning och indexuppräknings). Slutkostnaden kommer att vara beroende av bland annat, val av helhetslösning, konjunkturläge, eventuella förskjutningar i tiden, resultat av vidare byggnadstekniska undersökningar, verksamhetsinriktning etcetera.

Tider

En nedkortning av den tid Nationalmuseums byggnad på Blasieholmen behöver vara stängd kan ske under följande förutsättningar:

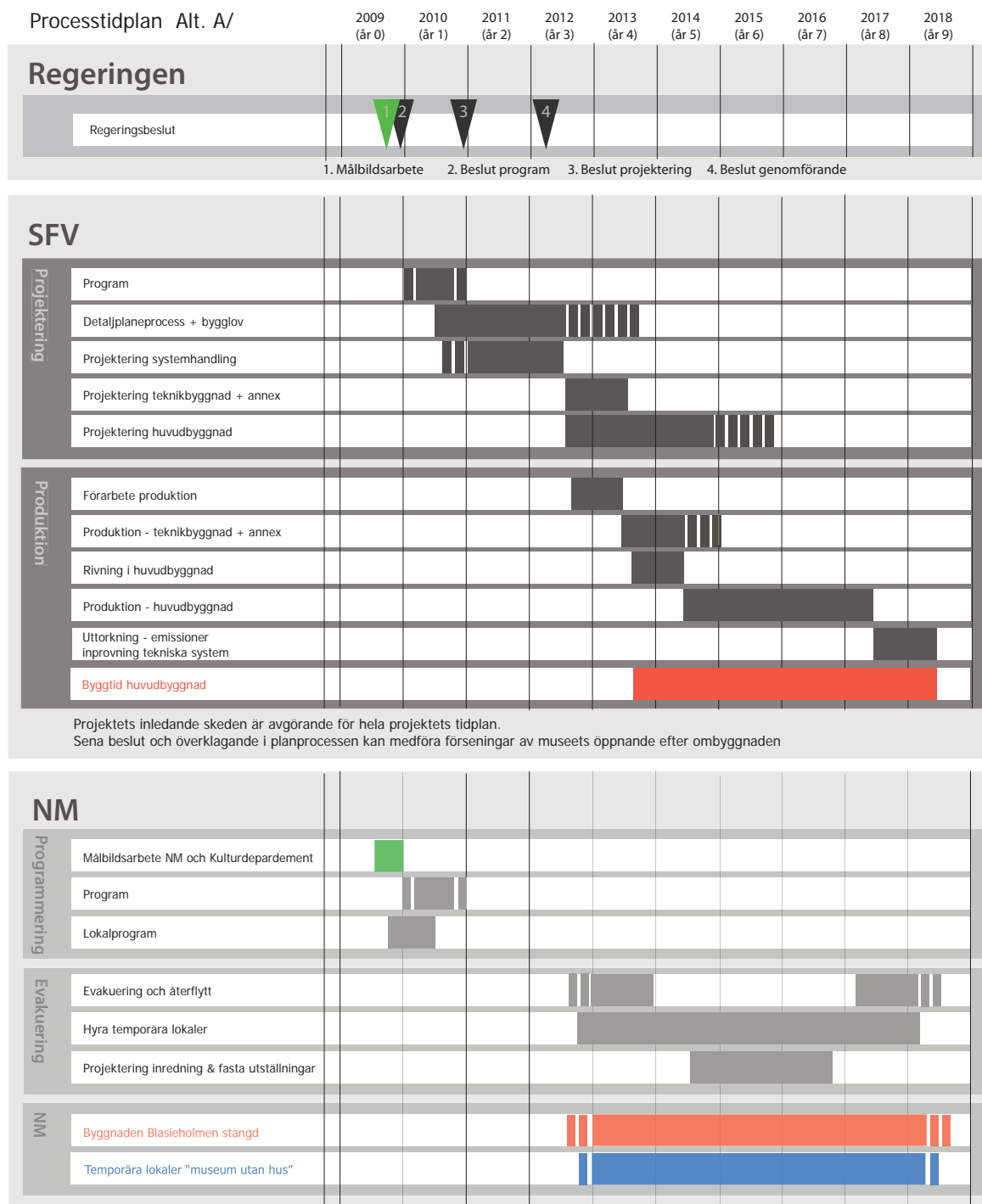
1. Museet kan ha kvar hela eller delar av sin verksamhet fram till byggstart. Det förutsätter att Alt A/genomförs parallellt med den fortsatta planeringen.
2. Evakuering förbereds före stängningen och forceras, tid för inflytt och återflytt effektiviseras maximalt.
3. Ombyggnaden kan ske mycket effektivt och, om nödvändigt, forceras.
4. Projekteringen kan löpa parallellt med eventuellt detaljplanearbete.

Samtliga tider förutsätter att beslut och myndighetstillstånd/lov ges enligt tidplanen, däribland måste detaljplanen vinna laga kraft före byggstart.

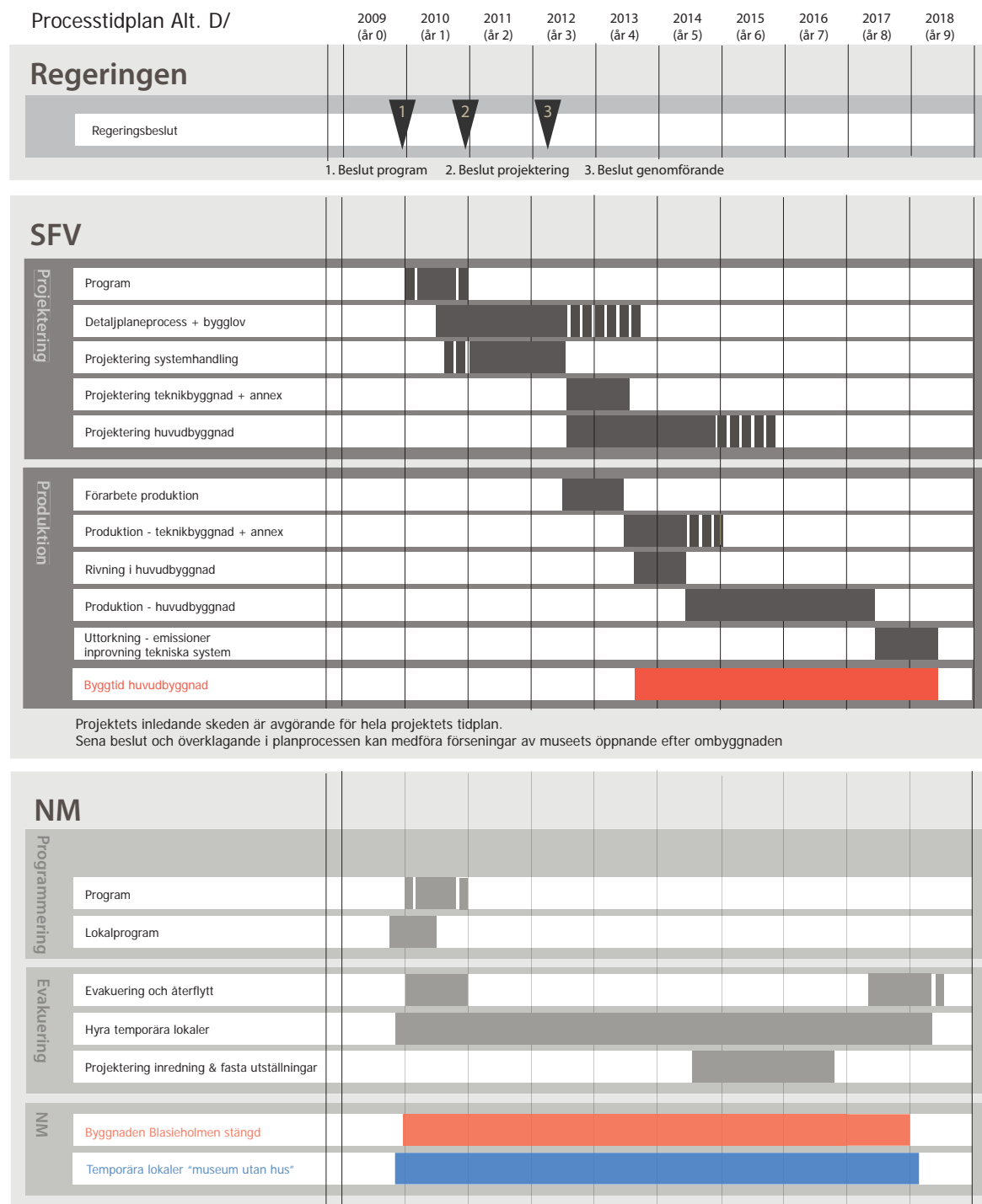
För att säkra tiderna krävs en detaljerad produktionstidplan utifrån ett beslutat förslag. Denna kan tas fram under programskedet.

Förutsättningar och tider för Nationalmuseums ut- och återflytt måste studeras närmare i kommande skede.

Bedömd tidplan enligt Alt. A/, inklusive beslutsprocess och Nationalmuseums aktiviteter:

Bedömd tidplan enligt Alt. D/, inklusive beslutsprocess och Nationalmuseums aktiviteter:

Justeringar av tidplanen har skett efter inlämnande av förstudien på grund av beslutsprocessen.

Precisering av kostnader

Kostnadsbedömningarna enligt nedan baseras på kostnader för byggprojektet. Nationalmuseums kostnadsposter har tagits med endast som rubriker. Syftet är att ge en helhetsbild som, kompletterad med Nationalmuseums uppgifter, bör ligga till grund för det fortsatta arbetet.

Kostnadsbedömning, årsfördelning av kostnader (exklusive indexuppräknung och risk) enligt Alt. A/

	2009 (år 0)	2010 (år 1)	2011 (år 2)	2012 (år 3)	2013 (år 4)	2014 (år 5)	2015 (år 6)	2016 (år 7)	2017 (år 8)	2018 (år 9)	
Årsfördelade kostnader förstudien (Alt .A/)											
Bedömd kostnad											
kostnadsläge 2009 exkl index och budgetreserv											SUMMA
SFV											
Kostnader årsvis proj, prod, byggherre	5 milj	16 milj	16 milj	17 milj	75 milj	90 milj	140 milj	175 milj	95 milj	21 milj	650 milj
NM											
Ökade anslag temporära åtgärder		10 milj	10 milj	10 milj							30 milj
Övriga kostnader											
Hyra byggnaden Blasieholmen (dagens nivå)											
Evakueringskostnader											
Hyra temporära lokaler											
Minskade intäkter											
NM:s kostnader prod fasta utst. larm, data, utst. belysning											

Årsfördelningen baseras, utöver den initialt höjda underhållsnivån, på förstudiens kostnadsbild. Totalkostnaden, liksom utfall i tiden, kan variera i förhållande till programskedets justerade lösning. För att minimera stängningsstiden och samtidigt säkra verksamheten krävs en höjd underhållsnivå tills beslut om en optimerad, långsiktig lösning tagits. En sådan lösning är mycket temporär. De ökade underhållskostnaderna kommer endast till en mindre del kunna tillgodogöras i det långsiktiga förslaget. Samtidigt ligger en stor vinst i att museet kan ha öppet, både för allmänheten och genom att tiden för förhyrning av evakueringslokaler minskar.

Kostnadsbedömning, årsfördelning av kostnader (exklusive indexuppräknung och risk) enligt Alt. D/

	2009 (år 0)	2010 (år 1)	2011 (år 2)	2012 (år 3)	2013 (år 4)	2014 (år 5)	2015 (år 6)	2016 (år 7)	2017 (år 8)	2018 (år 9)	
Årsfördelade kostnader förstudien (Alt. D/)											
Bedömd kostnad											
kostnadsläge 2009 exkl index och budgetreserv											SUMMA
SFV											
Kostnader årsvis proj, prod, byggherre	5 milj	16 milj	16 milj	17 milj	75 milj	90 milj	140 milj	185 milj	90 milj	16 milj	650 milj
NM											
Hyra byggnaden Blasieholmen (dagens nivå)											
Evakueringskostnader											
Hyra temporära lokaler											
NM:s kostnader prod fasta utst. larm, data, utst. belysning											

Justering av årsfördelningen har skett efter inlämnande av förstudien i enlighet med tidplan.

Precisering av förstudiens kostnader avseende myndighets- och funktionskrav

I ett ombyggnadsprojekt är funktioner/krav länkade till varandra och svåra att dela upp på enskilda poster. Åtgärder för att förbättra utrymningen skapar till exempel även bättre tillgänglighet för funktionshindrade och bättre arbetsmiljö. Inom ramen för detta uppdrag har dock förstudiens kostnadsbedömning granskats utifrån uppfyllande av samhälls- och funktionskrav. Sammanfattningsvis ger det följande bild av uppdelning av totalkostnaden:

1. Byggekostnader för att säkerställa myndighets- och funktionskrav beträffande brand, säkerhet, klimat och arbetsmiljö	350 Mkr
2. Installationsarbeten som krävs för att säkerställa ovanstående (till exempel sanitet, värme, ventilation, klimatisering)	250 Mkr
3. Övriga arbeten (till exempel konservatorsarbeten, markarbeten, dränering)	50 Mkr
Sannolik slutkostnad	650 Mkr
Sannolik slutkostnad inklusive index till slutkostnad och risk/budgetreserv	850 Mkr

Kostnader för projektering, byggherre- och myndighetskostnader har fördelats proportionerligt på post 1-3

Förstudiens påverkan på det totala lokalbehovet

Förstudien var tydligt avgränsad till att enbart behandla Nationalmuseums byggnad på Blasieholmen. En av förstudiens principer var att inte belasta det statliga byggnadsminnet med de mest tekniskt krävande och riskfyllda programdelarna eller programdelar som inte direkt utnyttjar det unika läget. Det gäller verkstäder, kontorsrum, teknikrum och magasin. Målet har varit att i byggnaden på Blasieholmen renodla de publika verksamheterna och ge dessa nutidens standard.

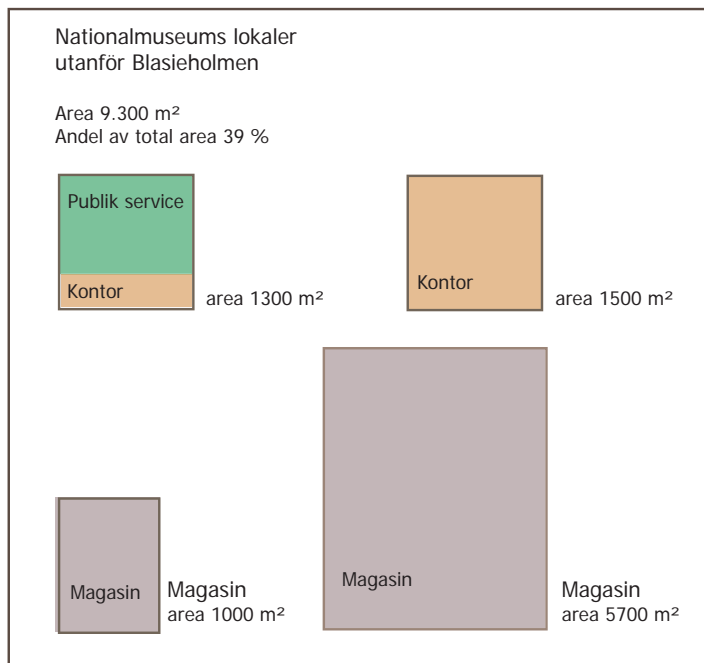
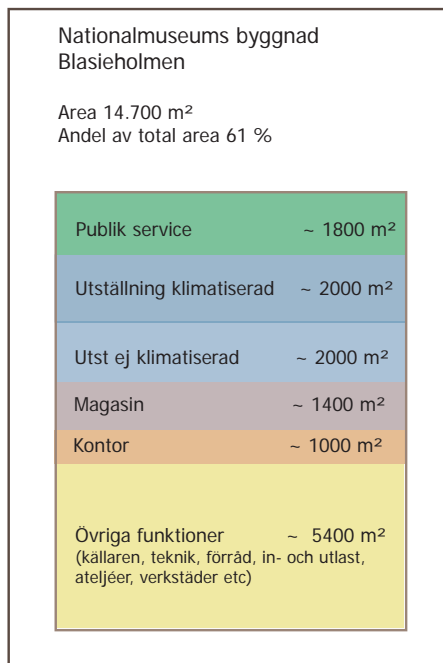
Idag är 60% av Nationalmuseums verksamhet förlagd till Blasieholmsbyggnaden. (Om Prins Eugens Waldemarsudde och slottssamlingarna skulle räknas in, rör det sig om mindre än hälften av Nationalmuseums lokaler som finns på Blasieholmen.)

I ett vidare studium av Nationalmuseums lokalbehov behöver denna samlade bild redovisas. Sammanställningen visar en möjlig startpunkt för en sådan analys.

Lokaler Nationalmuseum disponerar idag

Exklusive utställningsytor Waldemarsudde och slotten

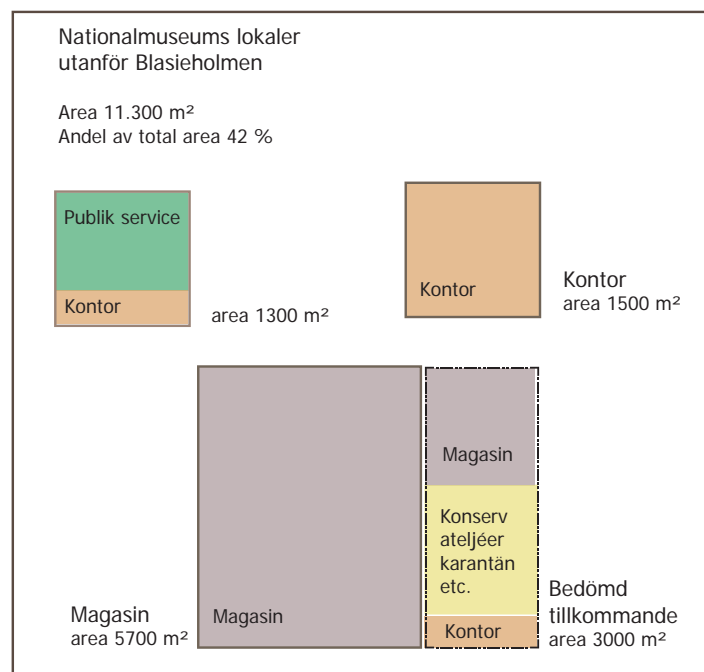
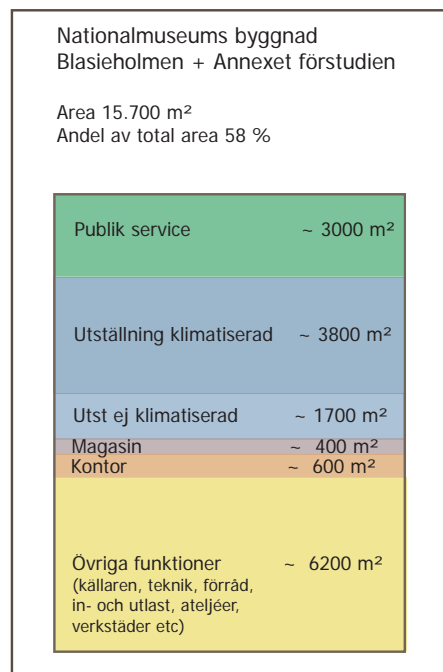
Totalarea 24 000 m²

Lokaler Nationalmuseum disponerar enligt förstudien

Exklusive utställningsytor Waldemarsudde och slotten

Totalarea 27 000 m²

Slutsatser

- Stängningstiden bedöms kunna förkortas: från cirka 8 år till cirka 5 år.
- För att hitta den optimala och långsiktigt ekonomiska, tidsmässiga och kvalitativa lösningen för Nationalmuseums byggnad på Blasieholmen krävs en översyn av det totala areabehovet, eftersom dagens verksamhet inte ryms på befintliga areor med uppfyllande av krav på säkerhet, klimat, arbetsmiljö och brandskydd. Därefter kan ett preciserat lokal/funktionsprogram för den befintliga byggnaden tas fram på underlag av analysen av den samlade bilden av verksamhetens lokalbehov.
- De areakrav som uppfyllande av myndighets- och verksamhetskrav ställer medför att hela den verksamhet som bedrivs i byggnaden idag, inklusive magasin, verkstäder, teknikrum och kontor inte fortsatt kan rymmas inom den befintliga byggnadens ram.
- Nödvändiga åtgärder för att åstadkomma permanenta lösningar på myndighets- och verksamhetskrav kan inte genomföras med kvarvarande verksamhet, då föremålen skadas av vibrationer, byggdamm och emissioner.
- Evakuering av Nationalmuseums samlingar är i sig en så stor åtgärd såväl ekonomiskt som i tid att den endast kan motiveras av en fullständig och långsiktig syftande genomgång av byggnaden.
- Skall Nationalmuseum kunna hålla öppet fram till att en långsiktig och väl förankrad lösning hittats, krävs att akutåtgärderna inom de områden som nämns i regeringsuppdraget genomförs. Dessa temporära åtgärder kan utföras som en del av det löpande underhållet.
- Fortsatt arbete förutsätter en kontinuerlig dialog med berörda parter. Samtliga förslag innehåller komplexa frågeställningar och vägval. Dessa kommer att ha stora konsekvenser för tid, ekonomi och kvalitet.